

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی قزوین
مرکز آموزشی درمانی مستقل ولایت

دانشکده پزشکی

نام درس: کارورزی بیماری های چشم	تعداد واحد: ۲ واحد
آموزش دهندگان: اساتید گروه چشم	مقطع و رشته تحصیلی: اینترنی پزشکی عمومی
پیش نیاز:	مکان برگزاری دوره: مرکز آموزشی درمانی مستقل ولایت
نام مسئول دوره: خانم دکتر مریم اکبری	ساعت و روزهای تماس با مسئول دوره: همه روزه
شروع و پایان دوره:	طول دوره: ۲ هفته
آدرس دفتر گروه: بیمارستان ولایت	تلفن دفتر گروه: 5616

۱- اهداف آموزشی

• اهداف کلی آموزشی

- هدف از این برنامه آموزشی ایجاد زیر بنای مناسبی برای طبابت مستقل پس از دانش اموختگی به عنوان پزشک عمومی است که جنبه های مهم تامین و ارتقای سلامت، طب پیشگیری و مراقبت حاد و مزمن در حیطه های بیماری های چشم را در برمی گیرد.
- با مراجعان، بیماران، کارکنان و سایر اعضای تیم سلامت به نحو شایسته ارتباط برقرار کند و ویژگی های رفتار حرفه ای مناسب را در تعاملات خود به نحو مطلوب نشان دهد.
 - از بیمار مبتلا به علائم و شکایات شایع و مهم مرتبط با این بخش شرح حال بگیرد، معاینه فیزیکی لازم را انجام دهد، تشخیص های افتراقی مهم را مطرح کند و تشخیص و نحوه مدیریت مشکل را پیشنهاد دهد.
 - مشکلات بیماران مبتلا به بیماری های شایع و مهم بخش را شناسایی کند و بر اساس شواهد علمی و گاید لاین های بومی، در مورد اقدامات پیشگیری، درمان، پیگیری، ارجاع و توانبخشی همراه با آموزش به بیمار بر اساس استانداردها و زیر نظر سطوح بالاتر مشارکت کند.
 - پروسیجرهای ضروری این بخش را با رعایت اصول ایمنی بیمار و تحت نظارت سطوح بالاتر انجام دهد.

• اهداف اختصاصی آموزشی

• حیطه دانش

*کارورز باید در پایان دوره دانش لازم در خصوص موارد ذیل را کسب کرده باشد:

- کسب دانش لازم و توان به کارگیری آن برای برخورد با شکایات و نشانه های شایع در بیماری های چشم
- شناخت کلیات بیماری های چشم و کسب توان لازم برای به کارگیری آن در درمان طبّی اولیه بیماران در حد وظایف پزشک عمومی
- کسب دانش مرتبط با انجام پروسیجرهای ساده سرپایی قابل انجام توسط پزشک عمومی

علائم و شکایات شایع در این بخش:

- قرمزی چشم (Red eye)
- کاهش بینایی / خطاهای انکساری (دوربینی و نزدیک بینی /)تاری دید- کاهش ناگهانی دید -حوادث عروقی شبکیه اپتیک نوروپاتی
- احساس جسم خارجی ملتحمه و قرنیه
- افتادگی پلک
- دوربینی و انحراف چشم
- سوختگی چشم (حرارتی و شیمیایی)
- آسیب های تروماتیک چشم (مانند پارگی پلک)
- ضربه نافذ و غیر نافذ به چشم و اربیت (خونریزی های داخل چشمی و پارگی های دیواره چشم)
- مگس پران و جرقه (Floaters and flashes)
- ناخنک (Pterygium)
- مشکلات چشم ناشی از کار با رایانه : (Computer vision syndrome)
- احساس خشکی چشم و پخش نور
- اشک ریزش، و اپی فورا
- علائم افزایش حاد فشار چشم

سندرم ها و بیماری های مهم:

۱. اورژانس های شایع چشم پزشکی شامل : کاهش دید ناگهانی، پارگی پلک، جسم خارجی ملتحمه و قرنیه، جسم خارجی درون چشم، سوختگیهای شیمیایی و حرارتی چشم، خونریزیهای داخل چشمی، پارگیهای دیواره گلوب، اثر اشعه های مختلف بر چشم، گلوکوم زاویه بسته، اندافتالمیت، شکستگیهای اربیت، انسداد عروق شبکیه، انفارکتوس عصب بینایی، نقص اپیتلیوم قرنیه، جداسدگی شبکیه
۲. چشم و بیماریهای سیستمیک :رتینوپاتی دیابتیک، رتینوپاتی هایپر تانسو، افتالموپاتی وابسته به تیروئید، بیماریهای خود ایمنی (شامل لوپوس، روماتوئید آرتریت، وگنر، سندرم شوگرن، سندرم بهجت)، بیماریهای ارثی بافت همبند (سندرم مارفان)، نقص آنزیمی گالاکتوزمی
۳. استرابیسم و آمبلیوپی
۴. خطاهای انکساری و اپتیک :خطاهای شکست نور (نزدیک بینی، دوربینی و آستیگماتیسم)، پیرچشمی و اختلال تطابق.
۵. کاتاراکت (آب مروارید)
۶. گلوکوم (آب سیاه)

۷. بیماریهای پلک و مجاری اشکی : عفونتها و التهابات پلک (شامل گل مژه، شالازیون و بلفاریت) ، افتادگی پلک، تومورهای پلک (شامل خال، پاپیلوم، گزانتلاسما، همانژیوم و کارسینوماها)، اختلالات دستگاه اشکی (شامل داکریوآدنیت، انسداد حاد، مزمن و مادرزادی مجرای اشکی) و سندرم خشکی چشم (اشک)
۸. بیماریهای ملتحمه و اسکلرا : کوئزنتکیویت های میکروبیال و آلرژیک، ناخنک، تومورهای ملتحمه و اسکلریت، اپی اسکلریت
۹. بیماریهای قرنیه : کراتیت، بیماریهای دژنراتیو قرنیه، (شامل کراتوکونوس و آرکوس سنیلیرس)
۱۰. بیماریهای یووہ آ : یوویت و ملانوم
۱۱. بیماریهای ویتره و رتین : بیماریهای عروقی رتین، تومورهای داخل چشم.
۱۲. اختلالات نوروافتالمولوژیک : التهاب و ادم عصب بینایی، اپتیک نوروپاتی ها (ایسکمیک، توکسیک و تغذیه ای)، بیماریهای سیستم پاراسمپاتیک، سندرم هورنر و نیستاگموس)
- بیماریهای اربیت : عفونت ها (شامل سلولیت)، درموئید و تومورها (شامل : همانژیوم، نوروفیبروماتوز، ملانوم، رتینوبلاستوم و رابدومیوسارکوم)

● حیطه مهارتی

* کارورز باید در پایان دوره بتواند :

- توانایی گرفتن شرح حال و انجام معاینه فیزیکی صحیح در بیماران با مشکلات بیماری های چشم
 - توانایی انجام پروسیجرهای پایه چشم
 - توانایی تفسیر بررسی های آزمایشگاهی و تصویربرداری رایج در رشته چشم
- در آغاز چرخش لازم است مروری بر آناتومی و فیزیولوژی چشم با تاکید بر کاربرد بالینی انجام گیرد.

پروسیجرهای ضروری شامل:

۱. آزمون دید مرکزی Central visual acuity
۲. آزمون دید رنگ
۳. آزمون روزنه (Pinhole test)
۴. آزمون دید محیطی
۵. آزمون رویارویی (Confrontation)
۶. معاینه مردمک ها و تست مارکوس گان
۷. معاینه حرکات ماهیچه های خارج چشمی
۸. معاینه خارج چشم
۹. معاینه با اسلیت لامپ (سگمان قدامی اختیاری)
۱۰. افتالموسکوپی مستقیم
۱۱. خارج کردن جسم خارجی سطحی از چشم با اسلیت لمپ (اختیاری)

در پایان چرخش لازم است فهرست داروهای رایج چشم پزشکی و نحوه نوشتن نسخه در موارد شایع چشم پزشکی دارای کاربرد در حیطه فعالیت بالینی پزشک عمومی آموزش داده شود.

*حیطه نگرشی

کارورز باید:

۱. ظاهر و پوشش آراسته و مرتب در شأن یک پزشک داشته باشد
۲. در بخش به صورت منظم و به موقع حضور داشته باشد.
۳. به اهمیت مسئولیت حرفه ای به عنوان پزشک واقف باشد
۴. ارتباط مناسب با اساتید، پرسنل بخش، همکاران ، بیماران و همراهان بیماران داشته باشد
۵. به مراقبت از تمام بیماران صرف نظر از جنس، دین، نژاد و موقعیت اجتماعی، متعهد باشد
۶. به اهمیت کار گروهی واقف باشد
۷. اصول اخلاق حرفه ای رعایت کند.

۲- شرایط اجرا

امکانات آموزشی مورد نیاز:

۱. در دسترس بودن وسایل معاینه
۲. وجود درمانگاه فعال برای بیماران سرپائی
۳. داشتن سالن کنفرانس و کلاس درس
۴. وجود تعداد کافی دستگاه اسلیت لامپ جهت معاینه
۵. وجود وسائل کمک آموزشی (کامپیوتر، ویدئو، پروژکتور)

۳- زمان بندی آموزش بالینی

نوع فعالیت و زمان تقریبی:

- ۱- ۱۰-۱۲ درمانگاه آموزشی شنبه الی چهارشنبه
- ۲- ۸-۱۰ درمانگاه آموزشی شنبه تا پنج شنبه
- ۳- کارورز در درمانگاه موظف است گرفتن شرح حال بیماران مراجعه کننده و مشارکت در انجام معاینات
- ۴- اینترنتها از ساعت ۸ صبح داخل بیمارستان حضور خود را اعلام کنند . اینترنتن کشیک موظف به گرفتن شرح حال مریضان بستری شده می باشدو دو نفر اینترنتنهایی که کشیک نیستند در درمانگاههای ۸ تا ۱۰ و ۱۰ تا ۱۲ از شنبه تا چهار شنبه حضور داشته باشند.

۵- روش آموزش بالینی

۱. آموزش سرپایی
۲. آموزش بر بالین
۳. بحث در گروه های کوچک
۴. کارگاه های آموزشی
۵. ژورنال کلاب
۶. presentation case
۷. گزارش صبحگاهی
۸. انجام مشاوره های تخصصی همراه با استاد
۹. آموزش در اتاق عمل یا اتاق پروسیجر
۱۰. تحلیل بیماران دشوار
۱۱. انواع کنفرانس های داخل بخشی ، بیمارستانی ، بین رشته ای و بین دانشگاهی
۱۲. self education, self study
۱۳. مشارکت در آموزش رده های پایین تر.
۱۴. روش و فنون آموزشی دیگر بر حسب نیاز و اهداف آموزش

۶- جدول زمانبندی دروس تئوری

روش ارزشیابی	امکانات مورد نیاز	منابع درسی	نحوه ارائه	ساعت ارائه	سرفصل مطالب
پرسش و پاسخ شفاهی	کلاس درس - رایانه - پروژکتور	مبانی چشم پزشکی دکتر محمد علی جوادی کتاب چشم پزشکی وو گان	عملی	۸ الی ۱۰ صبح	نحوه برخورد با سوختگی چشم
پرسش و پاسخ شفاهی	کلاس درس - رایانه - پروژکتور	مبانی چشم پزشکی دکتر محمد علی جوادی کتاب چشم پزشکی وو گان	عملی	۱۰ الی ۱۲ ظهر	نحوه برخورد با ترومای چشمی

پرسش و پاسخ شفاهی	کلاس درس - رایانه - پروژکتور	دکتر محمد علی جوادی	عملی	۸ الی ۱۰ صبح	نحوه برخورد با بیمار دچار قرمزی چشم
پرسش و پاسخ شفاهی	کلاس درس - رایانه - پروژکتور	مبانی چشم پزشکی دکتر محمد علی جوادی کتاب چشم پزشکی وو گان	عملی	۱۰ الی ۱۲ ظهر	نحوه برخورد با بیمار دچار پارگی قرنیه و اسکلا
پرسش و پاسخ شفاهی	کلاس درس - رایانه - پروژکتور	دکتر محمد علی جوادی	عملی	۸ الی ۱۰ صبح	نحوه برخورد با گلوکوم زاویه بسته حاد
پرسش و پاسخ شفاهی			عملی	۱۰ الی ۱۲ ظهر	نحوه برخورد با جسم خارجی سطح قرنیه
پرسش و پاسخ شفاهی			عملی	۸ الی ۱۰ صبح	نحوه برخورد با کنژنکتیویت
پرسش و پاسخ شفاهی			عملی	۱۰ الی ۱۲ ظهر	نحوه برخورد با بیمار دچار تاری دید ناگهانی

۷- منابع آموزشی: کتاب آموزشی دکتر محمد علی جوادی مبانی چشم پزشکی طبق رفرنس وزارتخانه و کتاب چشم پزشکی و وگان

۸- مقررات:

- ۱- کارورز باید هر روز رأس ساعت ۸ صبح در درمانگاه حضور داشته باشد
- ۲- کارورز هر روز موظف به نوشتن شرح حال و سیر بیماری در پرونده بیماران مربوطه می باشند
- ۳- کارورز هر روز باید بیماران را ویزیت نماید (اخذ شرح حال و معاینه فیزیکی)
- ۴- روزهای شنبه الی چهارشنبه کارورز باید در درمانگاه حضور داشته باشد
- ۵- کارورز موظف به ارائه کنفرانس در زمینه های تعیین شده توسط استاد می باشد
- ۶- کارورز موظف به رعایت مقررات گروه می باشد
- ۷- کارورز موظف به گرفتن شرح حال از بیماران مراجعه کننده به درمانگاه و نسخه نویسی است

۹- نحوه ارزشیابی فراگیر و بارم مربوط به هر ارزشیابی:

الف: روشهای ارزیابی: (Methods Assessment)

۱. اسکی
۲. ارزشیابی رفتار حرفه ای
۳. ارزیابی Log Book

ب: دفعات ارزیابی: (Assessment of Periods)

امتحان آسکی يك بار در ماه انجام خواهد شد

۱۰- سیاست مسئول دوره در مورد برخورد با غیبت و تأخیر فراگیر یا هر

گونه نقض قوانین

- ۱- تذکر کتبی در صورت غیبت و تأخیر بار اول
- ۲- کشیک اضافه در صورت غیبت و تأخیر بیشتر از یک مرتبه
- ۳- تجدید دوره در صورت تداوم غیبت و تأخیر